

ФС
Я 15
Б 59

Почта оплачена гуртом.

Рік I.

Квітень — червень

Ч. 2.

БІБЛІОТЕЧНИЙ ПОРАДНИК

Видає Товариство „Просвіта“

Виходить раз на три місяці.

Передплата на цілий рік . . . 2-зл.	В Америці	50 цнт.
„ на пів року . . . 1 „	В других краях рівноварт. . .	50 цнт.

Передплату посилати на адресу: Товариство „Просвіта“ Львів, Ринок ч. 10.
Гроші з закордону присилати на ту саму адресу в рекомендованих листах.

З М І С Т :

	Стор.
Завдання „Бібліотечного Порадника“	33
<i>Константина Малицька</i> : Книжка в діточому світі	36
Діточі відділи при бібліотеках:	
1. Байки і казки	41
2. Оповідання і пригоди	44
Гарне письменство .	
1. Оригінальні оповідання	48
2. Переклади	52
Бібліотека „Знання“	53
Лічництво	57
Спис видань Т-ва „Просвіта“ за час 1868 — 1924. Зладив і впорядкував <i>Іван Калинович</i>	59

НАЦІОНАЛЬНА
ПІДРОБІТКОВА
БІБЛІОТЕКА
УКРАЇНИ

Львів, 1925.

З ДРУКАРНІ ВИДАВНИЧОЇ СПІЛКИ „ДІЛО“, РИНОК Ч. 10.

КОРОТКИЙ ПАСПОРТ КНИГИ

1408 +

ФР

Б 302986

Шифр 915(4укр) 559 Інв. № 2714426

Автор _____

Назва Бібліотечний порадишник;

Рік 1. т. 2.

Місце, рік видання Львів, 1925.

Кіл-ть стор. С. 33 - 64: іл.

-\\- окр. листів _____

-\\- ілюстрацій _____

-\\- карт _____

-\\- схем _____

Том _____ частина 2 вип. квіт.-черв.

Конволют _____

Примітка:

28.10.2003.

[Signature]

2009
17.03-10817

Киево-Святошино

Містить: пояснення ми славних р.

— Метод для всіх, 20 гр.

в І. К. — пис фран- о короля

про великартці. —

надається Данила. —

ство і як стить найннн горла

Софі

Оме

Бопл

І. Кри

І. Б.:

Марія

Оме

пере

я
е-
з
а

Завдання „Бібліотечного Порадника”.

Видавання Бібліотечного Порадника є впливом наших помічень, які ми зробили приглядаючися нашим читальням, перечитуючи докладно читальняні звідомлення та маючи на увазі замовлення книжкові з боку наших читалень та поодиноких членів.

Вже сама назва товариства Читальня „Прогресу” говорить виразно, що перше його завдання буде дати членам щось до читання. Читати можна газету й книжку. Яку газету замовляти, про це рішають звичайно загальні збори читальні. Тяжча справа з книжками. Замовлення книжкові вирішує звичайно Виділ на внесок бібліотекаря. А що в переважній частині виділовими а також бібліотекарями є селяне, тому не легка річ для них вибрати для читальні відповідні книжки. Каталогі і дрібні нотатки в часописах про появу нових книжок не вистарчають. Треба добре знати літературу, щоби на підставі каталогу робити замовлення.

Стан читальняних бібліотек ще дуже убогий. Можна сказати, що половина читалень так як не має бібліотеки. Також не можна назвати бібліотекою тих кільканайцять або кількадесять книжок, про які згадують звідомлення читальняні. На цю недостачу звертаємо не тільки ми увагу. Ось в останньому числі польського освітнього часопису „Polska Oświata Pozaszkolna” (Рік 1925 ч. 2. стор. 119) сказано, що Матірне Т-во піддержує бібліотечну справу, але читальні не йдуть у всьому за покликком Гол. Виділу. На 1452 читалень існують бібліотеки тільки в 775. (Числа з 30. червня 1924). При неохоті людей до книжки, при великій кількості неписьменних „висліди бібліотечної діяльності серед такого стану стануть ілюзоричні”.

Вже ці слова вказують, як дивиться світ на бібліотечну справу. Вони вказують, що освітню діяльність мі-

ряють відповідно до сього, як читальні користають з книжкового багатства.

А також і книжкові замовлення були приводом для нас, що ми рішилися приступити до видавання „Бібліотечного Порадника“. Наведемо кілька прикладів.

Пишуть читальні: „У нас невеличка кількість книжок. Пришліть нам нових на 10 (15, 20) злотих“. Мусимо конечно поспитати, які книжки вже читальня має, щоби тих самих їм не післати. Непотрібна переписка, зайві видатки на пошту. У кількох випадках прийшло замовлення на видання „Історії української революції“. Зі змісту письма ми вже догадалися, що замовлення полягає на непорозумінні. Замовляючі думали, що це історична розправа, а не низка документів до історії революції. В одному випадку бібліотекар читальні замовив через нашу канцелярію „Казки 1001 ночі“ і „Пригоди Пана Чваньківського“. Ми вислали. Після двох тижнів дістаємо книжечки назад і письмо, в якому бібліотекар з обуренням зазначає, що він не замовляв таких дитинних книжок і що не думає годувати членів читальні байками.

Таких прикладів можна ще більше навести, та думаємо, що й цих вистарчить.

З другого боку треба признати, що читальні дуже радо приймали всі ті наші вказівки, які помагали їм вибрати собі відповідні книжечки. І так багато читалень і членів користувалося нашими списками зразкових бібліотек, які ми помістили в „Народній Просвіті“ з минулого року. Але такі списки не багато дають бібліотекарєви. І коли би ми хотіли продовжувати такі списки, то вони переміняться в катальог, який мало говорить і не вистарчає. Відділ „Що читати?“ в „Народній Просвіті“ був за скупий, доривочний і не мав провідної лінії.

Всі названі недостачі хочемо усунути нашим „Бібліотечним Порадником“.

Виходимо із заложення, що кожда читальня повинна мати добірну бібліотеку. У її склад мусять увійти повісти й оповідання для старших і для молоді. В бібліотеці мусить найти своє місце історія, географія, наука про природу, господарство, техніку, здоровля, чимало читачів цікавиться питаннями релігійними, суспільними й економічними. Не один читач прочитає одну книжку

й хоче дістати другу, котра говорилаби про те саме питання. Чимало читачів хоче учитися про якусь справу в певному порядку йдучи від легшого до тяжчого, від близького до дальшого, З тим усім йде читач до бібліотекаря, а добрий бібліотекар повинен дати раду найкращу, на яку його тільки стати.

І ось наше видавництво стає у пригоді, стає правдивим порадником.

З кожного числа довідується бібліотекар про істнування певних книжок, про те, що вони в собі містять. Він зараз пригадає собі, що той або сей читач уже приходив до нього з такою а такою просьбою. І на підставі прочитаного посилає замовлення до канцелярії. Бібліотекар не потребує замовляти відразу всіх книжок, які названі в Порадникові. Він вибирає такі, котрі йому припали найбільше до вподоби, і які на його думку подобаються найбільше читачам. Тому належить кожде число „Порадника“ старанно переховувати, щоби в потребі можна до нього заглянути й вибрати відповідні книжки.

Ми далекі від сього, щоби тільки подавати сухий список книжок. Ми будемо на далі придержуватися такої засади, щоби книжки вязати зі собою відповідно до їх провідної думки. Будемо пояснювати призначення книжки, щоби таким чином подати помічну руку бібліотекарєви й читачам.

Ми хочемо усвідомити всім, яка є вага й яке значіння книжки. Ми хочемо підготувати ґрунт для книжки і таким робом вплинути на те, щоби появлялися що раз нові книжки. Бо під оглядом книжок ми ще дуже убогі. Наш народ за мало ще уживає книжки. А наш народній розвиток каже нам, що ми повинні дорівнувати другим народам що до числа видаваних книжок. Це дуже високі завдання, до здійснення яких хочемо причинитися нашим Порадником.

Від наших читалень залежить тепер, чи й коли ми зробимо книжку розсадником правдивої культури, коли зробимо книжку двигачем нашого народу й великим помічником у нашому поступі і в наших змаганнях.

КОНСТАНТИНА МАЛИЦЬКА.

Книжка в діточому світі.

„Книжка піддає дітям нові гадки, будить їх здібности, розвиває нераз дрімучого генія — це підстава, середник до здобування власними силами дальшої освіти, це ґрунт під виріст нових грядучих поколінь. В діточій літературі мусять найти відгомін усі стремління людства в боротьбі за красу, добро і волю — вона має бути немов вступом до загального письменства, мусить поступовно підготовляти молодь до відчування всего того, що найвищі духи світа зложили в своїх творах“.

Загально жалуються тепер, що мало хто в нас любить книжку — мало читають, а як і читають, то не купують, або й не читають і не купують книжок, Інакше було в давній давнині у ті часи, коли вперше появилася друкована книжка. Вона була тоді справжнім скарбом чоловіка, дорогоцінністю — яку на ланцюгах приковували у шафі, щоби не похитила її злочинна рука. І наші прадіди любили книжку. Вже перші наші князі засновують перші бібліотеки при церквах — монастирі зберігають пильно цінні рукописи і книжки, а й звичайні люди аж ген по кінець ХІХ. століття, священники, другі інтелігенти і свідомі селяне могли почванитися добірною домашньою бібліотечкою. Книжка була для них правдивим другом, з яким не розставалися ні в день ні в ночі, навіть у дорогу брали зі собою — вона солодила їм години самоти і смутку, розганяла журбу, підбадьорувала духа. Не читали тоді надто багато тільки для заспокоєння жадоби новостей, щоби було про що балакати, стрінувшись зі сусідом — читали менше, але добірні книжки улюблених письменників, вглублювалися в їх твори, перечитували їх по кілька разів, продумуючи характер кожної особи, кожду подію, кожду кращу гадку автора. Тим то й не диво, що між старими людьми найдемо таких, які вміють на память цілого Шевченка, предовгі поеми Франка або Федьковича.

Сьогодні перестали люди книжку любити. Зацікавляється ще нею на стільки, щоби випозичити собі її у читальні або від знайомих і прочитати душком — а потім віддати обшарпану, подерту, або й забути віддати. І таке трапляється. Але нема вже тепер у наших людей такої любови книжки, щоби таки придбати собі її на власність, щоби з любови оправити її старанно і вложити на полицю в бібліотечну шафку не на те, щоби там спочивала, пишаючись золотими беріжками, але щоби відтіля виходила до нас на кожний зазив щирою порадицею і вірною дружиною. Книжка приятель — отсе наш ідеал. Відновити давний звичай любови і пошани книжки — це завдання нашого Бібліотечного Порадника.

Але любови до книжки треба вчити змалку, треба заціплювати цю любов у дівчорі від наймолодших літ. Нехай дитина шанує кожду книжку, нехай удержує її в чистоті і порядку — нехай ті, які найбільш вподобає собі, оточить спеціальною дбайливістю. Замість солодощів і нетрівких забавок купуймо дитині на іменини, на ялинку добру, гарну книжку. Вложім старшу молодь до цього, щоби зі своїх дрібних ощадностей чи принагідних заробітків купувала книжки, складала свою домашню бібліотеку.

Нині, коли література не тільки чужа, але й наша так збагатилася і невпинно поширяється, коли з кождим днем прибуває стільки книжок з найрізномородніших ділянок життя і знання, а культурне життя вимагає того знання, воно доконечна просто річ познайомитися з творами духа часу, а з рідної літератури придбати собі те, що в домі кождої свідомої української родини найтися повинно. А вжеж превеликої ваги для родичів і виховників пізнати видавництва для дівчорі і молоді, щоби з них відповідний вибір зробити.

Література дівчорого світа — це не окрема галузь письменства, як може кому здається — це тільки до молодого віку примінена література загальна, тим то й задачі її і сутні знамена мусять бути ті самі, що й літератури загальної, бо нема мабуть такої частинки людського знання, якаб в опрацьованню і для найменших перестала бути тим, чим є для дорослих. Нема окремих спеціальних тем для дівчорі — є тільки відмінне їх оброблення. Добра книжка для дівчорі повинна бути так написана, щоби й зрілі люди прочитали її з таким самим зацікавленням як діти, а діти позабули, що це для них написано.

Такою саме книжкою вважаю видане останніми часами Українським Педагогічним Товариством оповідання шведського письменника *Густава Гаєрштама*, п. заг.: „**Вакації над морем**“. (Львів 1925 ст. 96—16⁰ з 10 ілюстраціями. Ціна 2 зл.) Розказані в ньому вакаційні пригоди двох малих хлопців, синів самого-ж автора. Свантому сім літ, Ольому девять. Це хлопці, яких і в нас найдете в кождій сім'ї. Їх переживання — це переживання наших малих Українців на селі літом над водою. Є там, розуміється, з ними і дог „Пудель“, що ратує потапаючого Свантого — є курка, якої хлопці не дають зарізати — є й кіця-злочинець, що задавила бідного канарка. Трапляються хлопцям і менше приємні пригоди, як ось ховзанка Свантого на сидячки по горі або історія Олього зі старим Єриком. Але зрештою все кінчалося добре, бо хлопці були розумні і навіть вислухавши батькового оповідання, як то він сам колись пустував, не беруться його наслідувати, бо й самі меткі на вигадки.

Читаючи цю книжку, мимохіть вертаємо і ми старі в царство дитини, поринаємо у споминах власної провесни. І не диво, бо ось послушайте, як сам автор малює повстання свого твору і настрої духа, у якому тоді оставав.

„В почуванні повні життя написав я раз соняшню книжку про моїх власних двох хлопців, про їх забави і радощі, про невдачі і пригоди. Ця книжка була для мене самого веселою розривкою, а нині коли переносуюся в ті часи, годі мені й повірити, що то я сам був тим батьком“.

Згадала про соняшню книжку Гаєрштама і переді мною вринає друга така ясна повість з діточого світа англійської письменниці *Франціски Бернет*, під заголовком: „Малий лорд“ в перекладі Варвари Літинської. (Видавництво М. Таранька. Львів 1923 р. стор. 208—16⁰ з 8 ілюстраціями — ціна 4 зл.) Це вправді історія паничика з високої англійської аристократії, наслідника магнатського майна — але малий лорд Седрик така прегарна щира дитина, його серденько так повне прихильности і спочування до всіх, що годі його не полюбити. І він, хочби й не був призначений засісти колись в палаті лордів, задля своїх особистих прикмет мусівби і на найскромнішій становиску зеднати собі любов і пошану окруження. Ціла повість — це історія побіди чистої діточої віри в добро і правду у людей, ідеали, які заціпила в серце Седрика його розумна, благородна мати — побіди над твердосердієм і гординою старого діда, графа Дорінкорта. І побідила діточа віра і любов — старий лорд зложив оружє перед ясноволосим внуком і в його руки передав керму правління над своїм серцем і серцями людей у своїх добрах.

Але не всі книжки писані такими соняшними красками, пером рідного батька — так і не легко зробити добрий вибір: що, який корм подати дітям до читання?

В кімнатах народної бібліотеки одного містечка у Віденським лісі знаходиться в рамцях під склом такий ось висказ німецького поета Віхнера:

„Народня бібліотека не може бути аптикою, де в склянках попри ліки чаїться і отруя — бо отруя іноді в деяких умовинах і помагає тілови, для духа вона завжди шкідлива“.

Ці слова перш всього віднести можна до видавництв для дітей і молоді. Їм вільно давати з доброго лише найліпше, а усувати все те, що незаметно тонкою струйкою, нераз у дуже гарній формі вливається в їх серця і згодом викривляє в них здорову мораль, тверезий погляд на суспільні відносини, а заціпляє застарілі, традицією освячені пересуди про кастовість людей, про філянтропію, про становиско жінки в родині і громадянстві.

Коли говоримо про вибір книжок для дітвори, то одночасно ставимо собі питання: коли мають діти починати читати? Очевидно, це річ дуже зглядна, залежна від індивідуального розвитку дитини. В перших роках можна навіть читання і усунути, бо природа, окруження, живе слово матери, образок дають дитині аж надто матеріялу до праці духа. В тім часі так звані видавництва для дітей від 4—6 років можуть служити радше батькам як матеріал до розказування дітям. Згодом самі діти усе те собі поперечитують.

Той час — це доба розбудження діточої душі, найсильніше ділає на неї казка. Дитина рветься до всего незвичайного і з відривків поверховних ще вражінь творить собі світ уяви, в якому так радо пробуває. Один педагог порівнує дитину зі сплячим чоловіком, який бачить сон. Як сплячий у сні, так і дитина приймає безкритично всі події, які вони не булиб чудні і неімовірні. У сні діються нераз найбільш фантастичні річі, але сонному вони не видаються такими. Найбільш тверезий реаліст до всього, що бачить у сні, відноситься щиро і без іронії — чи приходитьсь йому скакати зі скали в пропасть, чи летіти понад небеса, чи босяком без одіння засідати в добірному товаристві, чи зложив добрий геній перед ним усі скарби світа. Для него все в цю хвилю є вповні реальним, грізним чи радісним. І в дитини, як у сплячого, все можливе: жаби говорять, медведі перекидуються в царевичів, дурні Івасі перемагають великанів і женяться з царівними, гребінь може стати густим лісом, а полотенець широкою рікою. І тим то мабуть по віки вічні діти залюбки слухати і читати будуть історію Червоної Шапочки, Білосніжки, Баби Метелиці, Кота в чоботах, Дівчинки з сирничками, Телесика і другі.

Казка, відтворюючи погляди первісного чоловіка, найбільше підходить до діточого віку. Первісна народня словесність вчить оптимізму, себто віри в краще наперекір усім небезпекам і змінчивостям долі. Віра в остаточну перемогу добра над злом, в прихильність невидимого удухотвореного світа до чоловіка руководить героями казок. Всі ті життєві ситуації казки, в яких віра виставлена на пробу, викликають у дітей активний, спочувачий відклик. І через те казка служить підготовленням до вироблення у дітей вищої релігійно-моралі, вищої віри, що чоловік в світі не один, а зв'язаний тисячю сполук з усіма творами вселенної.

Попри давні видання казок (Казки Андерсена, Гріма, Гауфа, Бехштайна, Народні казки) появилася останніми часами накладом Українського Педагогічного Товариства в перекладі казка *Топеліуса*, п. з. *Дар Морського царя*. (Львів 1925, стор. 24—16⁰ з ілюстраціями — ціна 30 грошів). Ця фінська казка нагадує темою Пушкінівську віршовану поему про рибалку і золоту рибку. Людська душа ненаситна в своїх бажаннях, коли раз дірветься незаслуженого добра; хотілаб мати все більше і більше. Але є межі людським жадобам, а хто їх переступить, того вищі сили карають. Так старуха Пушкіна хотіла підчинити собі золоту рибку і втратила усі багатства — так в казці Топеліуса баба Ляксмая, прогнівавши своєю нахабністю морського царя Ахті повертає знову до первісного убожества, як жінка бідного рибалки на самотньому скалистому острівці. Гарна казка! І старий і молодий прочитає її з інтересом, бо оповідання гладке і місцями з гумором написане.

Але не одними казками кормити нам дітвору. Та старша шукає вже для себе в книжці не фантазії, а правдивого життя, а великих життєвих ідеалів, що присвічували другим в боротьбі

за знання і науку. Цій молоді треба поставити перед очі постаті людей, що жили і трудилися серед незвичайно важких умовин, а такі вийшли з них переможцями. Про це розказує книжка *Евгена Міллера*, під заг. „**Молодість славних людей**“. Переклад В. Завадської. (Видання М. Таранька — Львів 1924 стор. 257 великої 16⁰ — ціна 6 зл.). Є в ній історія цілого ряду людей від давньої давнини аж по наші часи, людей, які виростили нераз в убожестві під сільською стріхою або при ремісничому варстаті, але опановані одним великим бажанням знання, слави, добули її, а імя їх перейшло до історії. Перед нами пересуваються, мов живі великі вожди: Александер Македонський, Карло XII., Наполеон — славні письменники: Геродот, Тассо, Расен, Молієр, Кальдерон, Сервантес, Мільтон — безсмертні музики: Паганіні, Донізетті, Моцарт, Бетовен, Гайдн — малярі такі, як Рубенс, Кльод Льорен — учені: Галілей, Ліней, Паскаль — відкривця Америки Христоф Колюмб — учене і повне посвяти жіноцтво і багато-багато інших людей серця і ума небуденного. Оповідання читаються легко, бо розказчиком є вуйко, який вечерами громадці сестриних дітей передає усі ті історії. Книжка одна з тих, які цікавлять старих і молодих — повинна знайтися в кожній шкільній бібліотеці, в кожній читальні; можеб не одного талановитого сільського хлопця чи дівчину заохотила шукати по приміру героїв книжки, власним зусиллям шляхів до світла і знання, до кращого життя. Одно тільки бажання будиться по прочитанню твору Міллера: чи не склавби хто і в нас історії молодости на ш і х визначних людей?

Добре вже від років заслужена і рухлива накладня д. Таранька збогатила останніми часами наш книгарський ринок багатьома новими цінними книжками для старших і найменших. Та про них напишемо другим разом — тепер згадаємо отщо. Надійдуть небавом вакації. Дітвора випорхне на волю, на сонце, на зелень. Але прийдуть іноді слотливі дні — дощ піллє, хмари затягнуть небосклін, зачнеться скука й нарікання. В такі хвилі помогти в журбі може тільки займаюча книжка. Та багато книжок брати на село і ще на вакації годі, а й ті, які привезете, вичитаються живо. Тут в пригоді стати можуть давні річники „**Молодої України**“ для старших, „**Світа дитини**“ для наших малих і найменших. Є там що читати і оглядати! В обох часописах найдуть молоді читачі інтересний і вельми ріжнородний, багато ілюстрований зміст: повістки, оповідання, наукові розвідки з географії і природи, вірші, сценічні образки, які можна відіграти на селі, а дальше безліч усяких загадок і крутиголовок, що їх розвязка внесе чимало втіхи до діточого гуртка і pozwoliть на довгі години позабути на погане веремя. Річники „Світа дитини“ від 1921 року і „Молодої України“ за два останні роки можна дістати в адміністрації видавництва Львів, вул. Зіморовича ч. 3 по ціні 10 зл., здекомплетовані по 3 зл. Річна передплата на рік біжучий вносить за „Молоду Україну“ 12 зл., за „Світ дитини“ 6 зл. Обі часописи виходять як місячники попеременно 1. і 15. кожного місяця.

(Дальше буде).

Діточі відділи при бібліотеках.

В кожній бібліотеці у світі стараються заводити особні відділи для читачів з кругів дітей і молоді. І в Товаристві „Просвіта“ уже не раз була згадка про це. В „Народній Просвіті“ міщено відповідні статті, де з'ясовано причини створення такого відділу і подано спосіб, як це робити. (Гл. „Народня Просвіта“ за рік 1923, стор. 126; за рік 1924, стор. 3, стор. 73).

Що книжки, призначені для дітей і для молоді, є цікаві й корисні для старших читачів, про це можна дізнатися зі статті п. К. Малицької в цьому числі Бібліотечного Порадника. А тут ми подаємо відразу перегляд існуючої уже літератури й будемо його з кожним числом доповнювати.

Читальняні бібліотекарі повинні подбати о такі відділи у своїх бібліотеках, а тоді звернути увагу позичаючим батькам, щоби вони брали з бібліотеки книжки для своїх дітей. А діти будуть їм читати, будуть їх питати о в'яснення, будуть мати гарну й любов розривку й діти й батьки.

Стаття пані Малицької виказує звязок між книжкою а читачем а окружаючим світом, а наш відділ — це — поширений каталог.

Всі читальні повинні радо й обильно користати із цього відділу.

І. Байки і казки.

а) для дітей 7—8 років з II. і III. степеня науки.

„Веселка“, збірка віршованих оповідань і байок. Складається вона із таких річей:

1) Пригода киці Миші. 2) Сон котика Мурця. 3) Морквяний лицар. 4) Пльний коник і слимак. 5) Бурцьо й Мурцьо. 6) Чортенятко. 7) З дощу під ринву. 8) Перший лист. 9) Неслухняна Піпка. 10) Пригода з фаєрверком. 11) Богдан — Псуйко. 12) Школяр. — Сих 12 оповідань прикує малого читача своїм змістом так, що він буде кількома наворотами читати сю книжку. Буде її зміст розказувати дома татови і мамі, буде з ровесниками розглядати цікаві образки, яких є в тій збірці 51.

Ціна книжки: 60 гр.

Вуйко Владко: Пригоди Юрчика Кучерявого. Рідко можна найти книжку, яка тішиласяби такою популярністю, як вище названий твір. В 78 образках змалював автор пригоди маленького пустунчика, який являється олицетворенням кожного 6—7 літнього хлопця. Тому книжка припаде до вподоби кожному малому читачеви і один другому буде виривати її з рук. Вказане мати в бібліотеці кілька примірників сеї книжки.

Ціна книжки: 70 гр.

Вільгельм Буш: „Нечемне вороня“. Є се забавна історія, яка кінчиться дуже сумно. Псоти й неслухняність покарані. Дике

вороняtko буде для малого читача сміховинкою, але разом й наукою, що у всіх треба заховати міру, а головню у збитках і псотях. Зміст прикрашує 48 образків.

Ціна книжки: 40 гр.

Вільгельм Буш: „Веселі оповідання“. Збірка зложена із 5 оповідань, які — хоч веселі — дадуть молодому читачеві товчок до спостережень і висновків. Кождий буде призадумуватися: чому то Юрко з Катериною сварилися, замість старатися вбити лиса („Лови на лиса“); чому то слон не утопив хитрого Мурина в ріці, а тільки скупав його і потім „за кару“ кинув між бодеяки. („Пімста слона“); вкінці з оповідань: „Качки і жаба“ та „Двобій півнів“ наглядню зрозуміють стару як світ пословицю: „де двох бється — там третій користає“. Зміст прикрашує 70 образків.

Ціна 60 гр.

Вільгельм Буш: „Співомовки“. Ся збірка складається також з 5 оповідань, а саме: Мишка - Шкребетушка, Жвач, Укараний ласун, Чорт і коваль, Діоген і два збиточники. Усі оповідання перелицьовані легеньким і милозвучним віршом, а 69 образків самого автора тісно вяжуться із змістом.

Ціна книжки: 60 гр.

б) для дітей 9—10 літних з IV. степеня науки.

Вільгельм Буш: „Максим і Марко“.*) Є се історія двох збиточників, які кождому старалися добре надокучити. Ніхто їх не любив і проте ніхто й не жалів за ними, як постигла їх заслужена за всі псоти — кара. Книжка має 95 образків.

Я. Вільшенко: „Чорнокнижник з Чорногори“. У змісті сеї казочки — криється глибока наука для українських дітей. Наукою сею є: послух батькам і старшим. Автор від початку до кінця перевів консеквентню свою думку і неслухняний князенко і його доля будуть грізною пересторогою. Зміст прикрашує 70 образків.

Ціна книжки 70 гр.

Роман Завадович: „Казка про царевича Івана“. Є се віршована перерібка народньої казки про відважного царенка, який бажає відкупити свого батька від даного приречення. Щасливо повелось йому у підземного царя і щасливо вертає до свого батенька разом з вибраною царівною. Казку сю читають залюбки дівчатка, бо саме подобається їм підприємчива і повна посвяти царівна із підземелля. Образків є в книжці 28.

Ціна книжки 60 гр.

Я. Вільшенко: „Швець Копитко і Качур Квак“. Радість із життя і творення добра другим — се зміст казочки. Кождому малому читачеві припадуть до вподоби різні „фокуси“ веселого

*) Ся книжка від року вже випродана і небавом появиться в новому виданю. (Ред.)

Копитка та його приятеля „пана“ Квака, який завсіди співає захриплим голосом і вкінці дістається на полумисок.

Ціна книжки: 30 гр.

Володимир Гнатюк: „Народні Байки“. Є се збірка найкращих байок, уміло підібраних і по мистецьки опрацьованих одним з наших найкращих етнографів і учених. Ціла збірка складається із 22 байок, які прикрашує 36 образків Олени Кульчицької.

Ціна книжки: 60 гр.

Микита Магир: „Пригоди лінивого котика“. Є се сумна історія лінюха, який без огляду на прохання, напіннення, добрі ради і погрози — не хотів братися за ніяку працю. Сумний був його кінець, бо лінюха ніхто не жаліє. У змісті знаходиться 30 дотепних образків.

Ціна книжки: 50 гр.

Софія Куликівна: „Алі-Баба і 40 розбійників“. Є се віршована казка із збірника „Казки 1001 ночі“. Зміст казочки чисто дидактичний, а саме: кара за жажду чужого майна, нагорода за вірність. Ся казочка становить цінне придбання для нашої дитячої літератури.

Ціна книжки 25 гр.

Оскар Уайльд: „Зоряний хлопчина“. Всякі погані звички й прикмети, які засвоюють собі діти в наслідку приставання з лихими товаришами — находять прообраз у герою казки. Автор у питомий собі спосіб подає душезні змагання хлопчини, як він скидає із себе усе лихе, що робило його гилким й негарним, а посвята для добра інших веде його до воріт утраченого раю — до правдивої любови усіх. Ся казка — се перлина всесвітної літератури.

Ціна книжки: 30 гр.

Микола Кокольський: „Байки“. Сі байки є наче продовженням відомих у дитячому світі байок „Коли ще звірі говорили“, з тою тільки відміною, що вони віршовані. Збірка Кокольського складається із 3 байок: 1. Як медвідь загубив хвіст. 2. Чому бузько не любить жаб. 3. Чому в лиса біла латка на хвості. Кожда байка багато зілюстрована. Образків у цілій збірці 34.

Ціна книжки 35 гр.

Микита Магир: „Байки“. Ся збірка складається з 16 байок, зміст яких приміненій до щоденного життя. Під видом звірят представляє автор всякі роди й характери у людей, а байка: „Як заяці собі хату будували“, пригадує нам події нашої недавньої минувшини. Байки Магира надаються також до голосного читання в читальни для старших. Тоді треба кожду байку відповідно пояснити. Образків має збірка 21.

Ціна книжки 40 гр.

„Найкращі байки і казки“. На зміст сеї збірки, складається 10 вибраних казок і байок із всесвітної літератури а саме: „Лев і цвіркун“ (італійська), „Три медведі“ (шкотська), „Коза пана

Сегена" і „Заміна віку" (французькі), „Дівчинка з сірниками" (данська), „Царівна і лебідь" (скандинавська) — „Зачаровані черешні" (англійська), „Попелюх і мишка" (ірландська), „Білий вуж" (німецька), „Чому дерева не говорять" (еспанська).

Кожда байка є прикрашена кількома образками, через що книжечка викликає миле враження й заохочує сама собою читача до її прочитання. Надається отся збірка на „нагороди пильности" для сільських шкіл.

Ціна книжки 90 гр.

2. Оповідання і пригоди.

а) для дітей 7—8 літних з II. і III. степеня науки.

Гулу: „Лесик і коминяр". Родичі, а ще більше домашна прислуга, люблять лякати неслухняних дітей коминярем.

Наслідки такого „виховання" бувають часами дуже прикрі, а навіть бувають і сумні випадки. У наслідку залякування дитина дістає нервового потрясення, яке стається джерелом всяких недуг у дитини.

Авторка дуже інтересно й принадно розповіла історію малого Лесика, який дуже боявся коминярів, а ви адок вилічив його від сего упередження й страху, коли він „чорного" коминяра побачив по скінченій роботі „білою" людиною. Сю книжечку в першій мірі повинні прочитати родичі дітей, які часами самі не знають, які наслідки може мати сього рода залякування дітей.

Ціна книжки 25 гр.

Анатоль Франс: „Оповідання". Недавно померший письменник написав кільканайцять оповідань і кілька повістей з життя дітей. Ся збірочка складається з 9 вибраних оповідань Франса, в яких він малює в незвичайно простий спосіб життя й почування дітей.

Ціна книжки 30 гр.

Марія Веріго: „Волове очко". Се незвичайно гарне оповідання має на меті представити перед очима дитини родинне життя у звіринному світі, люб в батьків для своїх діт й, яка у багатьох випадках творить чуда геройства й самопосвяти, незнані зовсім серед людей. Притім з оповідання довідаються діти, що не належить вибирати птичих гнізд та мучити маленьких пташенят.

Ціна кнйжки 25 гр.

Осип Маковей: „Пригоди Горобчика". Після прочитання „Волового очка" заінтересується читач життям птахів. Він шукатиме нагоди, щоби пізнати життя птичок і буде старатися боронити їх перед всякого рода ворогами і лиходіями. Як гірко приходиться жити птичці у неволі, довідається читач з прегарного оповідання Маковея і через се не схоче взынги у клітці ніякої птички, навіть сіренького воробчика. Оба вище наведені опові-

дання вщиплять в дитячу душу перші зерна альтруїстичних (себ-то любови до других) почувань.

Ціна книжки 30 гр.

Володимир Хронович: „Пригоди Лиса Панаса“. Се оповідання різниться від попередних не лише способом представлення життя лиса і його родини, але уводить дитячий ум в пізнання тайників природи, де панує залізний закон перемоги сильнішого над слабшим. І тут познайомиться читач не тільки з життям сього звіра, але зрозуміє також, а навіть може дещо виправдає всі „лиходійства“ лиса. Сього рода оповідання розбудять в дитині не лише охоту до читання, але заохотять її до самостійного помічвання життя тих звірат.

Ціна книжки 40 гр.

О. Білоусенко: „Пригоди Вовка-Неситого“. Про ніякого звіра нема в нашій народній словесности стільки різнородних оповідань, що саме про вовка. Таких 31 оповідань зібрав О. Білоусенко в одну цілість, звязав їх зі собою одною ниткою займаючого життєпису Вовчика Неситого від його приходу на світ аж до хвилі, як він за всі свої розбишацькі вчинки мусів наложити головою. Зміст ілюструє 54 образків Олени Кульчицької. Книжечка написана прегарною й зразковою українською мовою. Надається також на „надгороди пильности“.

Ціна книжки 60 гр.

б) для дітей 9—12 літних з IV степеня науки.

Гулу: „Добре серце“. Дуже багато сільської дівчорі, яка йде на дальшу науку до середньої школи до міста, попадає на таку „станцію“, як малий Івась. Звдяки тому — дуже велике число мужицьких дітей сходить по містах на бездоріжжа. Для неодної матери буде се оповідання добрим показчиком, яким людям може віддати опіку над своєю дитиною.

Ціна книжки 30 гр.

Антін Лотоцький: „Езоп“. Може декого відстрашує сей заголовок книжки, яка являється барвним оповіданням про молодість і життя славного грецького байкаря — Езопа. У сільської дівчорі є вже з роду погана привичка: висмівати калік та кепкувати з придурковатих або нерозвинених умов ровесників. Се оповідання має на меті відучувати сільську дівчору від сеї поганої привички, бо все коли тільки забagne поглузувати з чужого каліцтва або нещастя — нагадає собі Езопа і замість глуму чи сміху віднесеться до такої одиниці зі ширим серцем і помічю. Треба тільки хотіти сю книжку дати в руки дітей, а певно вона виконає своє завдання.

Ціна книжки 40 гр.

М. Денисенко: *Наша Січ-Мати*. Автор дуже інтересно описує, як то школярі села Розлоги у вільних від роботи й науки хвилях збиралися на острівці, який прозвали „Батько Луг“ а головно на одній стороні, що була стрімка,

висока а над самим берегом росла розлога верба — се місце звали „Січ-Мати“. Дітвора звала себе запорожцями або лицарями. У неї була справжня запорожська організація — мали свого кошового й курінних. „Батько-Луг“ покритий буйною, зеленою травою належав до панотця, якого наші лицарі звали владикою. Відносини між запорожцями й владикою були найкращі. Запорожці толокою косили панотцеві траву на сім лузі. Ся праця представлена дуже виховуючо. Тут чуємо пісню : „А на Україні сонечко сяє... Козацтво гуляє... гуляє і нас виглядає“. Бачимо, який хосенний вплив має така організація школярів і на дітей з позашкільного віку, бачимо, як запорожці уміють пошанувати старших, допомогти слабшим, читаємо науку владики про те, яку то велику силу має товариська допомога. „Бо що може бути величніше, як сей клич: Всі за одного, а один за всіх?... Громада — велика сила! Не дармаж каже приказка, що дружній отарі й вовк не страшний. Радощі й турботи треба ділити з товаришами“... Ідею громадяности, солідарности часто в сій книжочці піддержується.

Багато в сій книжочці повчаючого й виховуючого. Запорожці співають дуже гарно в церкві, в школі улаштовують виставу — концерт, їх запорожською організацією, до якої прийняли й жидів, цікавиться вчитель... Зі Стасьом, синком багатого дідача — Поляка Пшебильського, який без причини ударив палицею по обличчю одного зі січовиків, поступили дуже примірно, за що одержали похвалу від владики, який з сього приводу дає січовикам дуже гарну науку. У січовиків є інтерес до писаного слова — вони видають свою газету.

Клим Андрієвич. („Учит. Слово“ ч. 9. з 1922).

Джордж Айнс : „Попри джунглі“. Се пригоди молодого Англієця в Індіях, куди він виїхав шукати собі заняття. Дуже гарно описане туг життя індієських селян, які працюють для добра англійських „сагібів“ а в замін за се, вони обороняють їх перед дикими жителями джунглів — тиграми. Сим оповіданням зацікавиться кождий сільський школяр і буде пильно стежити за такими книжками з описами чужих країв.

Ціна книжки 25 гр.

Слава Яремова : „Жертвенні огні“. Є се три оповідання, основані на правдивих подіях, з часу великої війни в р. 1914—1918. Події, що їх змалювала авторка, покажуть дітям цілу грову війни і всі нещастя, які приносить зі собою воєнна хуртовина.

Ціна книжки 25 гр.

М. Штелігівна : „За скляною стіною“. Ся книжечка складається із 2 оповідань із життя жидівської дитини. Перше представляє хлопчину вихованого на чужому ґрунті. Завдяки люблячому серцю бабусі — вертає назад до свого народа і стає Жидом. В другому амальовані ідейні стремління молодого халуца до праці на рідній ниві в Палестині.

Ціна книжки 25 гр.

Тарас Шевченко: „Малий Кобзар“. Є се перший у нас ілюстрований збірничок творів безсмертного Тараса для дівчорі. На зміст сеї збірки складається 48 уміло підібраних віршів та виїмків з довших поем, які надаються до деклямацій на шкільній святі, Шевченкові роковини та всякого рода обходи по селах. Видавництво „Світ Дитини“ доложило зі свого боку всіх старань, щоби ся книжечка випала як найгарніше.

Половину книжечки займають прегарні образки (33) наших найвизначніших мистців.

„Малий Кобзар“ повинен знаходитися в руках кожної сільської дитини.

Ціна книжки 50 гр.

„Вільгельм Тель“. На основі історичного переказу переповів *Антін Лотоцький*. Ілюстрації Ульріха Баура.

Історія утворення Швейцарської республіки та імена перших повстанців і організаторів повстання проти австрійської влади за самостійність Швейцарії так само, як героїчна боротьба Ірландців за свою волю здавна вже являються улюбленими темами. Ці теми не тільки не стратили своєї ваги та виховуючого значіння для громадянства, а навпаки — являються особливо актуальними. Тим більше треба щиро вітати появу книжечки, титул якої виписано вгорі. А коли ще додати, що книжечку видано чепурно, прикрашено аж 13 малюнками європейського майстра, переказ подій зроблено дуже простою популярною й доброю мовою, — то й справді треба побажати їй як найширшого розповсюдження. Ми певні, що така лектура знайде собі широкого читача і в кожній селянській хаті та прислужиться до розвитку народньої свідомости.

Ціна книжки 40 гр.

В. Старий.

Фільгеленес: „За вітчину“. В цій чепурненько виданій і оздобленій до ладу дібраними ілюстраціями книжечці, подано два оповідання: одно з історії бою під Термопилами — „Поворот Арістодема“, друге — з часів по бою Римлян з Картагенцями під Канами — „Сила волі“ (про Публія Корнелія Сципіона). Треба уважати видання цих оповідань, повних глибокого патріотизму, дуже вчасним і бажаним. Тим більше, що по характерозі складу вони одночасно надаються до читання як юнакам, так само й для дорослих людей.

Не менш бажане булоб, щоб оповідання Фільгеленеса знайшли шлях і до серця нашого жіноцтва, для якого там є чимало навчаючих сторінок.

Ціна книжки 40 гр.

В. Старий.

Гарне письменство.

Оповідання.

а) Оригінальні.

Михайло Коцюбинський: НА ВІРУ та інші оповідання (Загальна бібліотека № 191—192. Накладом Української накладні, Ляйпціг).
Ціна 1 зл.

Між українськими письменниками новіших часів добув собі одно з найчілніших місць силою великого творчого таланту Михайло Коцюбинський (помер в 1913 році). Оповідання „На віру“ належить до перших його літературних писань, в яких молодий ще під ту пору Коцюбинський малює злидні селянського життя, невідрадні обставини селянського побуту. Герой в оповіданню „На віру“, Гнат, радби зажити кращим життям. „Його серце — каже автор — хоч бється в мужицьких грудях, таки бажає щастя, таки рветься до кращого життя, живе надією...“ Порівнюючи життя панів та мужиків, Гнат „глибоко пересвідчився, що Бог не дав долі мужикам, що для мужиків нема щастя на землі. Ріс він, росло і дужчало з ним те пересвідчення. І справді, де теє мужицьке щастя, в чім воно? Не зазнаєш того щастя дитиною, не зазнаєш його і вирісши. Рано вставати, цілий день працювати тяжко на спеці, у поросі, моритися голодом на пісній stravі та лягати натомленому без вечері, бо не було кому зварити, бо всі були на роботі — ото мужицька доля. А в голові — як завязано, по ночі; нічого мужик не знає, не відає, що діється на світі, як запобігти лихови, як заслужити кращу долю...“ (стор 6). Про долю цього вдумчивого Гната, що таки не зважаючи на всі турботи та злидні, рветься до щастя, що таки шукає в життю щастя, розказує автор в оповіданню „На віру“.

М. Коцюбинський: ПО ЛЮДСЬКОМУ. ЦІПОВЯЗ. Оповідання (Загальна бібліотека № 197. Наклад. Української накладні. Ляйпціг).
Ціна 50 гр.

Коцюбинський любить природу, цілим серцем відчуває її красу. Любить він і людину й у людському життю радби бачити таку гармонію, яку бачить в природі.

„Весняний вітер стиха віяв над виноградниками й охолоджував загіртіх працею робітників. Вохка земля мліла в гарячому золоті соняшного проміння, вільна від тіней та холодків. Голі дерева немов курились сизозеленим димом: щось наче мр я про розкішну літню одіж, обгортало їх сповнені соком віти. Скрізь було так багато світла й радости, так виразно відчувався трепетний віддих поновленої землі, повітря було таке п'яне і повне щебетання, що мимохіть бажалось руху, крику, реготу“... („По людському“).

На вид тієї краси та гармонії в природі родиться в поета думка, чи скоро діждемося такоїж гармонії у людському життю.

Тяжке, безвихідне лихо соціального неладу, гірка доля безземельних та малоземельних є темою другого оповідання, помі-

щеного в отсій збірці. Панський наймит Семен Ворон, якого звать „ціповязом“, оре панське поле. Втомлений від тяжкої цілоденної праці, хоче спочити. Але думки не дають. „І скількиж то ланів, скільки тої землі в одного чоловіка? Чому це так, що пан має необмежені ґрунта, а мені не дає Бог і клаптика землі... Деж правда?...“ За тією правдою Семен і побивається, та ніде її не находить.

М. Коцюбинський: ДЛЯ ЗАГАЛЬНОГО ДОБРА. Оповід. (Загальна бібліотека № 191. Накладом Української накладні, Ляйпціг).
Ціна 50 сот.

В оповіданню „Для загального добра“ веде нас Коцюбинський на „зелене море“ виноградників у румунську Бесарабію. На початку оповідання бачимо розкішний буйний виноградник молдувана Замфіра Нерона, що є його гордощами, надією його життя. „Зелене море листя грало всіми сутіннями барв, від черно-зеленої до жовто-зеленастої, а з гори вторували тій мельодії барв безладна гармонія мідяних дзвоників отари, що паслась по горах, та тужлива чабанська сопілка..“

І ось, наче грім з неба, приходить вістка, що по приказу властей „для загального добра“ треба знищити виноградник, бо він заражений філюксерою

Безодня розпуки Замфіра Нерона та родинна трагедія, що її спричинила ця подія — це й зміст цього гарного оповідання.

Михайло Коцюбинський: ТВОРИ. Т. I. (В путах шайтана. На віру. Ціповяз.). Видавництво „Атенеум“, Львів, 1923. Ціна 2 зл.

...Оте глибоке переймання психікою героїв, вигадливість художніх образів, уміння передавати настрої й внутрішні переживання, вкінці бунт проти засмічування душі непотрібним грузом, протест проти дрібної буденщини, аристократизм духа і невпинне простування до світла, до краси, до ідеалу — це найкоштовніші риси творчости Коцюбинського.

(С. Єфремов: Історія українського письменства т. II, ст. 246.)

М. Коцюбинський: ЛЯЛЕЧКА. ПОЄДИНОК. Оповідання (Загальна бібліотека № 190. Накладом Української накладні, Ляйпціг).
Ціна 0 50 зл.

Коцюбинський здержується інколи й при поганих людських інстинктах та недомаганнях людської вдачі. Досліджуючи промахи та слабі боки людської природи, виказуючи їх мерзоту, хоче він очистити життя людини від усякої погани й таким робом наблизити його до свого ідеалу. Так треба глядіти на оповідання: „Лялечка“ й „Поєдинок“.

М. Коцюбинський. ДОРОГОЮ ЦІНОЮ. Оповідання. (Загальна бібліотека, № 198. Накл. Української накладні, Ляйпціг). Ціна 50 гр.

„Дорогою ціною“ — це одно з найкращих оповідань Коцюбинського. Сягає в ньому автор до дещо давніших часів.

Діялося це в тридцятих роках минулого століття, коли український нарід, з ярмом панщизняної неволі на шиї, подібний був, як висловлюється сам автор, до дикого тура, знесиленого але овіяного ще степовим вітром, із невтраченим ще смаком волі, широким просторів. „Він ішов в ярмі, скорившись силі, хоч часом із гніву очі йому наливались кровю, і тоді він — наставляв роги“... Вільний дух нарбду ще тлів під попелом неволі... Старше покоління показувало ще на долонях мозоль від шаблі... Пісня волі чаруючим акордом лунала в серцях молоді, поривала її туди, де ще не чуть кайданів, скованих на людей людьми. На широкі бесарабські степи, вільні, без пана й панщини, рвалась гаряча уява й тягла за собою сотки й тисячі... „Ярами, коритами висохлих річок“, лісовими нетрями, покриваючись нічною темрявою, ховаючись мов од дикого звіря, тікало од пана і панщини все, що не заплісніло в неволі, не втратило ще живої душі“... Якою дорогою ціною приходилось нерав дсбувати цю волю, показує судьба утікачів Остапа та Соломії.

Оповідання мережане чудовими описами наддунайської природи, тих диких безкраїх, непрслазних пустарів, комишем та очеретом порослих, на яких ніколи ще не ступила людська стопа.

Панталеїмон Куліш. ОРИСЯ. ДІЄЧЕ СЕРЦЕ. СІЧОВІ ГОСТІ.

Оповідання. (Загальна бібліотека № 78 Накл. Української накл. Якова Оренштайна в Коломиї, стор. 70). Ціна 0-50 зл.

Три невеличкі оповідання зложились на отсю збірку. Найкращим з поміж них *Орися*. Дав у ньому Куліш дуже гарний, чаром дивного спокою навіяний малюнок старовини. Розказує про красуню *Орису*, доньку сотника *Таволги*, про її їзду з дівчатами до річки прати біля і про старого візника *Гриву*, що оповідає дівчатам переказ про переяславського князя, який в часі ловів постріляв золоторогих турів. В двох других говорить Куліш про примхи дівочого серця („Дівоче серце“) та кидає спомин про гайдамацькі рухи („Січові гості“.)

УВАГА: Ці самі оповідання містяться у 5-ому томі творів Куліша виданих „Просвітою“. (П. Куліш. Твори. Т. V-ий. Львів. — Ціна 5 зл.)

Осип Маковей. ЗАЛІСЄ. ПОВІСТЬ. (Загальна бібліотека № 130—134 Накл. Галицької накладні Я. Оренштайна в Коломиї). Ціна 2-50 зол.

Залісє — це більших розмірів повість (384 стор.), в якій подав нам автор образ життя одного бідного галицького села, такого, як і сотки інших. Образ дуже точний, вірний і цікавий. Автор старанно вишукує і підбирає світла й тіни, щоби образ виступив у цілій повноті та в цілій силі життєвої правди. Веде нас у двір і до священничого дому, спинюється при взаєминах тих двох світів, пересуває перед нашими очима різні постати, що звязані тісно зі селом: учителя, вїйта, жида — познайомлює з ріжними типами селян, розкриває всі їх турботи, злидні, надії. У повість вплетена історія нещасної любови священничого сина та панської донечки.

Іван Нечуй Левицький. ЗАПОРОЖЦІ. Казка. (Загальна бібліотека № 7 Накл. Якова Оренштайна в Коломиї). Ціна 0·50 зол. Колись і тепер!...

Згадка про колишню минулу славу України, порівняння давнього буйного, кипучого життя зі сучасним нужденним животінням, туга за тим, що прогуло, болюче почування на вид сучасного — все це дало у висліді казку: Запорожці. Лоцман Карпо Летючий, якого байдак розбився на дніпрових порогах, втратив пам'ять... От прокидається він і видиться йому, що він серед Запорожців. Там бачить таке, що тільки у найкращих снах може людині ввижатися. „Люди там були високі, рівні, дужі! Такі вони були гарні на вроду, що він таких людей не бачив ні між панами, ні між простими селянами“. Коли Летючий дивувався їх пишній вроді, почув ось таке питання: — Чиж вжеж тепер на Україні стали такі маленькі люде, як отсе ти? ... Звеличання запорожської січі, славлення змагань і поривів запорожського козацтва та віра в більш соняшну будучину України — це основні думки, які переводить Нечуй Левицький у своїй поетичній казці.

УВАГА: Казка „Запорожці“ знаходиться також у видавництві „Просвіти“ Українське Письменство, — І. Н. Левицький: Твори. Т. І. — Львів. — Ціна 5 зл.

Леся Українка. ЛІСОВА ПІСНЯ. (Драма - феєрія в трьох діях. Накладом В. Щурата. — Львів 1925 р.) Ціна 0·50 зл.

Як що захотівби хто відірвати свої думки від щоденних клопотів, від сірої буденщини, а злинути у чарівний світ великої поезії, в країну, де всесильно царює краса, тому радимо спинитися при „Лісовій пісні“ Лесі Українки. В „Лісовій пісні“ заяснів у повному блиску та в повній силі талант нещасної поетки, що саме тоді боролася з тяжкою недугою. Огсю чудову пісню нашептали Лесі Українці поліські ліси, повні ніжної краси та захоплюючого чару. І вона виспівала цю красу...

Велику поезію лісової поліської природи замкнула Леся Українка в ряді поетичних постатей, утворених на основі народніх казок, легенд та вірувань, а це Лісовика, Воляника, Перелесника, Русалки, Мавки, „того, що греблі рве“, „того, що в скалі сидить“, виказуючи непереможний вплив лісової природи на душу людини.

Леся Українка (Ляріса Косач-Квітка, 1872—1913), письменниця європейської міри, була донькою письменниці Олени Пчілки. Перші її поезії повстали, коли поетці було 12 літ. В 1892 р. появилася перша збірка її ліричних поезій „На крилах пісень“. Потім прийшли збірки „Думи і мрії“, „Відгуки“. Цікаве, що в своїх поезіях отся недужа, ніжна жінка вдарила в такий бадьорий тон, виявила таку сильну віру в кращу будучину народу, як ніодин поет мущина. Але з найбільшою виразністю та глибиною виявився могутній талант Лесі Українки в ряді драматичних писань, в якім виїмковим сьйвом жемчужиться „Лісова пісня“.

Лесь Гринюк: ВЕСНЯНІ ВЕЧЕРІ. (Загальна бібліотека ч. 145—146)
Накл. Української накладні, Київ—Ляйпціг. Ціна 1 зол.

З Лесем Гринюком зійшов передчасно у могилу талановитий оповідач, що подавав гарні надії. „Мало балакав, рідко сміявся, — тільки сумовитим поглядом своїх гарних очей шукав чогось у безсмертній зелені безсмертних карпатських смерік“... Такими словами характеризує автора „Весняних вечерів“ в передньому слові до збірки його оповідань — Василь Верниволя. У збірці поміщені отсі оповідання: 1. Весняні вечери. 2. Кипить життя. 3. Картка з дневника. 4. Старий пан. 5. Настася. 6. Трое дітий. 7. Синове весілля. 8. Смерть. 9. Через гори. — Крізь усі оповідання вється тихий смуток людини, що чимало горя стрінула на своїй життєвій дорозі.

б) Переклади.

Софія О' Браєн: ІРЛЯНДСЬКІ ОПОВІДАННЯ. (Видання Товариства „Просвіта“ ч. 692. „Народня бібліотека ч. 31“. Львів, 1925.)
Ціна 1-20 зол.

Дуже цікава книжка!

Саму збірку оповідань визначної ірландської письменниці О' Браєн в перекладі о. Й. Проця випереджує передне слово Наталії Дорошенко, де авторка в цікавому нарисі переводить історію героїчної боротьби ірландського народу за самостійність аж до моменту створення Ірландської вільної держави.

ІРЛЯНДСЬКІ ОПОВІДАННЯ

Львів
1 9 2 5

Ірландські оповідання“ мляють в першу чергу картину завзятої боротьби за землю, яка спалахнула в Ірландії в половині минулого століття. Авторка оповідань, Софія О' Браєн, дружина одного з визначніших діячів ірландського народу, жила довший час в Ірландії та мала змогу всесторонньо зазнайти з усіма обставинами народнього життя. В „Ірландських оповіданнях“ пересуває цілу низку нужденного животіння Ірландців під гнетом панів лендльордів та ряд цікавих постатей хмарними обличчями, непохитних з поміж народу з впертими у своїм завзяттю і терплячих.

В міру читання книжечки подив огортає нас для тих колишніх нуждарів не тільки тому, що так постійно, витревало, вперто крок за кроком вміли боронити своїх прав до життя, але також тому, що країна їх не знає злодіїв, а злочин у них це факт незнаний. „Робітники лишають нпр. знаряддя в полі і йдуть обідати, а коли вертають, застають їх на тім самім місці і не при-

ходить їм навіть на думку, аби могло бути инакше“, („Край без злодіїв і розбійників“ — стор. 51).

На окладинці книжки мистець Ковжун дає гарний малюнок ірландського краєвиду.

Бібліотека „Знання“.

Бібліотека популярно-наукових викладів під ред. О. Терлецького.

1921 р. проф. Ом. Терлецький разом з видавцем І. Громницьким (Українська книгарня і антикварня у Львові) приступили до видавання брошурок — популярно-наукових викладів, призначених для ширших українських народніх мас. Як видно з випущених видавцями в цьому році 12 чисел цих брошурок, вони мали охопити всі галузі знання необхідні для поглиблення світогляду наших мас, а також рівночасно малиби й національно-виховуюче завдання. З кінцем 1921 р. видавнича діяльність їх була припинена і до цього часу не відновлена. Якаж причина тому?

Розглядаючи ці поодинокі брошурки, написані нашими відомими вченими та громадськими діячами, можна сказати, що робота була виконана ними блискучо. Поодинокі брошурки читається з великим захопленням та дуже багато можуть дати нашим масам, а зокрема селянству, але все це не досягло своєї цілі і замість того, щоби вони були на полиці у нашого селянина чи в бібліотеці читальні „Просвіти“, всі ці брошурки припали пилом і завалені на полицях у видавців чи в книгарнях. Тим більше, що ціна кожної брошурки 15 сотиків не може бути мотивом протеспроможність придбання її найбільшим членом нашої нації.

Отже на нашу думку потрібно старатися: поперше, щоби принаймні найкращі з цих брошурок конче дійшли до тих, кому призначені, а по друге, щоби й надалі ця праця продовжувалася.

Ще одно треба тут згадати.

На ріжного рода зборах і нарадах підношено недостачу популярних викладів. Ставлено домагання приступити до такого видавництва. І саме бібліотека „Знання“ мала виконати це завдання. Та видавець потрапив видати тільки 12 викладів, а виклади не розійшлися на протязі пяти літ.

Як пояснити собі в такому випадку нарікання з боку освітніх діячів а такий вислід праці?

Розпочату працю належалоби продовжувати! Її міг би продовжувати й дотеперішний видавець, а ще може краще Т-во „Просвіта“. І воно приступилоби до діла, якби життєві форми наших освітніх установ виявляли більше живої праці, як би вся праця не кінчилася на домаганнях і бажаннях. Т-во виконає бажання, а члени й освітні установи його не піддержать і діло кінчиться так само, як покінчилося з бібліотекою „Знання“.

Тим більше, що й „Просвіта“ зробила в цьому напрямі такий сам досвід. На домагання Заг. Зборів з 1923 р. приступила до видавання „Історичної бібліотеки“ — призначення якої служити матеріалом для рефератів і голосних читань. Досі появилося 9 випусків, але вони не розходяться також так, як слід.

Може ці наші уваги причиняться до поширення названих бібліотек.

Розглянемо кожду з цих брошурок, але не в порядку їх випуску, а в порядку, як потрібно їх читати:

Михайло Галущинський. Одиниця і громада. Львів, 1921. Ст. 23. Ч. 7.

Автор у своїй книжечці підняв найкардинальніше й найболючіше у нас питання. Передовсім кождий член нашої великої 40-мільонової нації, хто він би не був і що він не робивби, мусить вже знати, хто він є та чому йому потрібна та велика громада, якої він є природнім членом і яку називаємо Україною. Проф. М. Галущинський, стисло, ясно, льогічно, науково й приступно крок за кроком подає нам все те. Це є свого роду соціольогічна науково-приступна праця і одинока в нашій літературі взагалі, а в популярній зокрема. Поділена вона на 31 точку, з яких кожда уявляє собою певну льогічну думку. Цю книжечку мусить не лише наш селянин чи робітник, але й інтелігент і не прочитати, але як кажуть „переварити“ в собі, в своїй голові. Тоді у нас не буде таких питань: „що є Україна“, „що Україна мені дасть“, бо як каже автор: „Україна се я!“ Як хоч істнувати й жити як людина, бути господарем у себе дома, мушу перенятися всім тим, що зазначив проф. М. Галущинський; в противнім разі лиш буду погноєм для економічного добробуту і культури других.

Д-р Мирон Кордуба. Простір і населення України. Львів, 1921. Ст. 19. Ч. 10.

Після книжечки М. Галущинського кождий, головно наш селянин і робітник, мусить неодмінно вистудіювати дуже цінну книжечку проф. М. Кордуби. Мусимо конче добре знати нашу територію, число нас усіх та тих народів, що з нами мешкають, без цього ніхто не може називати себе свідомим Українцем. Проф. М. Кордуба дуже приступно, але ясно і зрозуміло подає докладно нашу територію. Потім подає про число Українців взагалі та на нашій суцільній території, як рівнож проценти по окремих землях, так число і процент інших народів. Не дивлячись, що тут є багато таких назв і чисел, які конче потреба кождому знати, автор описав все це так цікаво, що дуже легко можна запам'ятати, а тому ця книжечка мусить поміж іншими подібними книжечками звернути особливу увагу читача.

Д-р Іван Куровець. Здоровля хати, обійстя і села. Львів, 1921. Ст. 16. Ч. 9.

Це дуже цікавий порадник для нашого селянства. Автор в дуже приступний спосіб і до найбільших подробиць дає поради

нашим сільським господарям, як вони мають будувати свої хати і обійстя, щоби це було добре для їх здоров'я і життя. Тут не пропущено жадної з тих уваг, які потрібні нашому господареві у його щоденному життю. А здоров'я то є все, бо як кажуть „в здоровому тілі є здоровий дух“. Тому кождий у нас мусить користуватися і виконувати всі ці вказівки нашого видатного лікаря д-ра Ів. Курівця. З цією книжкою мусить бути обзнайомлений кождий наш селянин і вона повинна знайтися як не в кождого господаря, то принаймні в читальні „Просвіти“.

Д-р Олександр Тисовський. Мир і війна у мурашок. Львів, 1921. Ст. 16. Ч. 2.

Нам Українцям ще багато де-чому не вадиллоб повчитися у маленьких звіряток-мурашок, як громадської солідарности, працьовитости, господарности та уміння захищати свої інтереси. Д-р Тисовський дуже гарно й річево підмітив все це у цих маленьких звіряток та приступно й образно виклав у своїй книжечці. Гаразд булоби, щоби кождий Українець познайомився з життям мурашок та може не раз вони завстидалиби його та повчили, як маємо жити та дбати спільно про наші станові інтереси як нації, як великої громади.

Олександр Мицюк. Індівідуалізм та колективізм українських хліборобів. Львів, 1921. Ст. 20. Ч. 11.

Це є дуже цікава книжечка, яка зачіпає болючу і найголовнішу справу нашого селянства, а саме земельне питання. В якому питанню, але в земельному, наш селянин таки мусить бути добре освічений. Мало того, щоби знати коли і як орати, сіяти, збирати тощо, він мусить бути добре познайомлений і з земельною політикою, бо й від цього залежить його добробут. Автор як економіст і фаховець сільсько-господарської економіки і політики зачіпає в цій книжечці особисте, чи як його по вченому називають індивідуальне та спільне, гуртове (колективне) користування землею. Приводить приклади користування землею селянами раніш і тепер в різних країнах Європи як от в Англії, Німеччині, Росії та інших, а головну увагу звертає нам на Великій Україні. Тут читач знайде земельну політику урядів б. Російської Імперії та українських як Центральної Ради, Гетьмана, Директорії та большевицького Радянського Уряду. Як великоукраїнські селяне користувалися землею у різні часи. Це є дуже цінна книжечка для нашого селянина, а тому рекомендуємо з нею познайомитися.

Олександр Мицюк. Всенародне право на землю та промислова майбутність України. Львів, 1921. Ст. 24. Ч. 12.

В цій книжечці автор подає спір про земельне питання в майбутньому між марксістами і народниками та виводить рацію останніх, як надалі малоби виглядати користування землею селянами. Потім виводить так зване всенародне право селянина на землю. Далі автор подаючи всі негативні та позитивні сторони

земельної реформи на В. Україні 1917 року, старається запобігти всьому тому відемному, що робилося самими ж селянами.

Олександр Мицюк. **Як боролось українське селянство за землю.** Львів, 1921. Ст. 19. Ч. 8.

В цій брошурі автор подає нам всі способи боротьби трудового селянства за кращі умови праці та взагалі за варстат праці селянства — землю. Автором подана класифікаційна таблиця цих способів боротьби, починаючи від легких і кінчаючи гострими формами. Крім того кожда з цих форм в популярний спосіб пояснена і весь час переплітається примірами, взятими з Великої України і з західно-європейської практики.

Олександр Мицюк. **Земельні реформи на Україні.** Львів, 1921. Ст. 20. Ч. 3.

В сій брошурці автор подав відомости про всі ті земельні реформи, які переводились на Великій Україні, почавши головно від так званих Столипінських реформ за царського уряду і кінчивши останньою большевицькою реформою. Тут читач довідається про ту систематичну й поступову боротьбу селянства за землю.

Ів. Ш—ч.

Ів. Раковський. **Які люде живуть на нашій землі.** Львів, 1921. 16°. Ст. 23+1. Ч. 5.

Дуже вдало автор приступив до цього коротенького викладу з антропології, почавши з війни, в якій брало участь стільки народів. Далі ґрунтуючись на даних росту, забарвлення волосся і очей, постави голови і лица і передачі їх на підставі закону спадковости, автор доводить конечність існування різних пород людей, подає перелік головних рас всіх пяти частин світу, вияснює різницю між расою і нацією і доводить, що приналежність до одної спільної раси не дає права панування над другою нацією. Що до народів Європи, то автор доводить, що всі вони здатні до освіти і культури, лише треба їм дати волю. Зокрема це стосується до українського народу, як одного з найбільш спосібних до культури народів Європи.

Тема важка для популяризації, але автор з нею добре справився.

Ом Терлецький. **Кінець світа.** Львів, 1921. 16°. Ст. 20. Ч. 6.

Займаючо і легко написана брошура дає багато цікавого матеріалу читачеві, неосвяченому у величні таємниці світу. До справи автор підходить дуже сумлінно. В легкій і приступній формі викладу він бере теми з метеорології, геології, астрономії тощо. Докладно їх зясовує і образно змальовує.

Книжка повинна найтися у кожній сільській читальні.

Ом. Терлецький. **Як будував і як руйнував український народ.** Львів, 1921. 16°. Ст. 19+1. Ч. 1.

Дуже гарна брошура. Наші неудачі останніх років викликали певного роду недовіра до власних сил і здібностей у малосвідо-

мих або розчарованих одиниць. Вони виносять вражіння, що наша нація анархічна, нездібна до будовання, що в ній буває дух знищення, а тому треба поставити хрест на наших змаганнях, нічого — мовляв — доброго з того не вийде.

Дуже легко розбиває ці погляди автор брошури. Переглянувши цілу нашу історію, він спиняється на моментах прояву нашого творчого і руйнуючого духу і доводить, що не лише вміємо руйнувати, а можемо також і будувати.

Ясність думки, простота у вислові її, переконуюча легкість доводів виказують доброго популяризатора.

Вол. Дорошенко. Шевченко і його думки про громадські справи. Львів, 1921. 16^о. Ст. 24. Ч. 4.

Правдива перлина в популярній Шевченківській літературі. Зміст: по два слова про „Кобзаря“ і його автора, яскрава картина російських порядків, з панщиною, московщенням, ненависть Шевченка до національної і суспільної неволі з її кріпацтвом, салдатчиною та ин., далі, чого хотів Шевченко і якими шляхами заповідав іти до його здійснення.

О скільки авторові удалась його тема, видно з того, що читаючи брошуру про Шевченка і його болі, цілий час думаємо про себе і свої болі.

Мова захоплює своєю дивною простотою і виразністю, а добре дібрані вірші лишають вражіння гарних ілюстрацій.

Ів. Ш—к.

Лічництво.

Озаркевич Евген: Недуги пошестні. 133 сторінок із 17 образками. Видання Т-ва „Просвіта“, Львів 1911. Ціна 0-60 зл.

Після короткого пояснення на вступі, що таке бактерії і причини пошесних недуг, переходить автор відтак всі важніші пошесні недуги, а саме: кір, дифтерію, шкарлятину, мумс, дизентерію, коклюш, черевний і пятнистий тиф, віспу, запалення мозкових оболонок, холеру та чуму. При кожній з них подає опис причин, короткий перебіг недуги, способи поширення пошести, її лікування та як хоронити себе і других перед зараженням. На кінці описує автор обширно всі засоби боротьби з пошесними недугами взагалі. Загал нашого населення дуже мало знає про пошесні недуги. Багато неправдивих поглядів та пересудів поширено в народі. Тому, коли зявиться якась пошесть у нас, поширюється майже безстримно та забирає безліч жертв. А воно не мусить так бути. Багато пошестей, що рік річно забирають у нас сотки і тисячі жертв, в інших краях зовсім незнані, або тільки тут і там зявляються і негайно зникають. Там знають, як перед ними хоронитися. Можна з кожною пошестю боротися, треба тільки знати як. Коли кожний познайомиться з такою книжкою, як вище наведена, і буде поступати відповідно до вказівок, які

в ній подано, то врятовуються тисячі і тисячі людського життя а сила народу непомірно зростає.

Куровець Іван: **Перша поміч в наглих випадках захворювання** 30 сторінок. Видання Т-ва „Просвіта“. Народня бібліотека ч. 16. Львів 1923. Ціна 0·20 зол.

Дуже приступно і ядерно написаний гарний підручник першої помочи в наглих випадках написаний одним із наших найліпших лікарів так ясно і зрозуміло, що кождий навіть малоосвічений чоловік може все зрозуміти і все написане виконати як слід, і тим не раз виратувати від нехибно́ї смерті себе й других.

Грушкевич Ярослав: **Про трахо́му.** 8 сторінок з 1 образком. Видання Т-ва „Просвіти“. Просвітні листки ч. 34. Львів 1911. Ціна 0·05 зл.

В тій коротенькій а важній праці відомого нашого лікаря очних хоріб, розказано про страшну хворобу очей, так зване єгипетське запалення або трахо́му. Ця хвороба очей дуже у нас звичайна, а дуже заразлива і небезпечна і задля цього обовязком кождого є довідатися, як її берегти́сь та як її лічити. Все те дуже приступно розказано у згаданій книжечці. Всі три згадані книжечки, з обсягу лічни́цтва, є необхідними підручниками, що повинні знаходитися в хаті кождого Українця.

Д-р Олександр Барві́нський: **Пора́дник для матерей.** Перша часть: Плекання немовляти. Накладом львівської філії Українського Краєвого Товариства охорони дітей і опіки над молодіжю у Львові, 1920, ціна 0·60 зл.

В надзвичайно приступній та практичній формі автор подає цінні вказівки, як належить плекати немовля. Кожда мати найде в тій книжечці у всякому випадкови добру раду. Тому ця книжка повинна знайти́ся у кождої української матері.

Д-р Олександр Барві́нський: **Туберкульоза.** Наклад Львівської філії Українського Краєвого Товариства охорони дітей і опіки над молодіжю у Львові, 1924, ціна 1·40 зл.

В найбільше зрозумілий спосіб, бо на прикладах з власної практики автор пояснює різні роди зараження туберкульозою та поодинокі її форми. Величезний відсоток смертності з причини туберкульозу в нашім народі доказує, як недоцінюється у нас ця небезпека. Не лише хорі, але передовсім здорові повинні перечитати цю книжечку, аби знати, як хоронити себе і других від сеї страшної недуги.

Д-р Марі́ян Долинський: **Жінка як мати.** Накладом львівської філії Українського Краєвого Товариства охорони дітей і опіки над молодіжю у Львові, 1923, ціна 3·50 зл.

Ця книжечка містить в собі цінні вказівки, як повинна жінка захищатися перед і підчас родів, аби оминати лиха для себе і своєї дитини. Недостача такої книжечки давала себе уже довший час діймаючо відчувати і може неоднo життя матері та дитини охоронилосяби, колиб ця книжечка була швидше побачила світ. Але не лиш жінка, а кожда інтелігентна людина повинна її перечитати, щоби в наглому випадкови уділити першої поради.

Спис видань Товариства „Просвіта“ у Львові

(за роки: 1868—1924)

Зібрав і впорядкував *Іван Калінович*.

41. Федькович, Юрій: Фармазони або якъ то трицять Сръбнаровскихъ господаровъ записало ся чортови и якъ то они за сѣмъ лѣтъ, сѣмъ мѣсяцѣвъ и сѣмъ недѣль дуже за богатѣли. Красна и правдива повѣсть для разумныхъ господарѣвъ. Написавъ... Львів, 1873, 16°, 77+3 стор. Друк. 3000 прим.
Див. також під чис. 58.
42. Янота, Евген, Д-р: Книжка для вправы въ языцѣ нѣмецкѣмъ назначена для 1. и 2. клясы школь гимназіяльныхъ. Пѣсля третѣго поправного виданя на языкъ рускій переложивъ и для молодежи руской приладивъ Амбрѣсій Шанковскій. Львів, 1873, 8°, VI+207 стор. Друк. 500 прим.
- 1874.
43. [Качала, Степан]: Що насъ губить, а що намъ помочи може. Письмо до русскихъ громадянъ написавъ Ст. К. Накладъ третій. (Въ додатку наука о томъ, якъ закладати и вести громадскій шпихлеры и касы по жичковій). Львів, 1874, 16°, 80 стор. Друк. 5000 прим.
Див. під чис. 5, 34 і 43.
44. Квітка, Григорій: Добре роби, добре буде. Оповѣдане для руского народу. (Въ додатку: Хто выдумавъ горѣвку — Ивана Соколѣвчука) Львів, 1874, 16°, 48 стор. Друк. 8000 прим.
45. Квітка Григорій: Переко-
- тип оле. Оповѣдає для руского народу. Львів, 1874, 16°, 54+2 стор. Друк. 5000 прим.
Див. також під чис. 210.
46. Ластѣвка. Читанка для руского народу уложена Львовскими фармазонами. Львів, 1874, 16°, 61+3 стор. Друк. 5000 прим.
47. Мотыль. Читанка для руского народу уложена Русинами Перемыскими. (Письмо для забавы и науки). Львів, 1874, 16°, 64 стор. Друк. 5000 прим.
48. Мочник, Франц, Д-р: Аритметика. Пѣсля 12-го поправного виданя Д-ра Ф. Мочника переложивъ Омелянъ Дейницкій. Для III. клясы. Львів, 1874, 8°, 2+79 стор. Друк. 500 прим.
49. Огоновскій, Омелян Д-р: Граматика латиньска Дра Фердинанда Шульца для школь гимназіяльныхъ. Пѣсля 12 го поправного виданя для молодежи руской приладивъ... Львів, 1874, 8°, 325 стор. Друк. 600 прим.
50. Огоновскій, Омелян, Д-р: Д-ра Шульца книжка для вправы въ языцѣ латиньскѣмъ назначена для низшихъ клясъ гимназіяльныхъ. Уложивъ... Львів, 1874, 8°, ? стор. Друк. 500 прим.
51. Пиц, Вильгельм: Нарисъ географіи и исторіи старинного, середнѣго и нового свѣта для школь низшихъ гимназіяльныхъ, пѣсля исторіи Вильгельма Пица — переложивъ Василь Ильницкій. Часть I. Свѣтъ

старинный. Львів, 1874, 8°, 191 стор. Друк. 1000 прим.

52. [Свенціцький, Павлин]: Байки. Зложив Павло Свій. Львів, 1874, 16°, 59+4 стор. Друк. 3000 прим.

Див. також під чис. 76.

53. [Свенціцький, Павлин і Вахнянин, Наталій]: Якъ ярмаркували Тарасъ съ своєю жѣнкою? Книжочка для сельскихъ людей. Уложили П. С. и Н. В. (Накладъ другій). Львів, 1874, 16°, 40 стор. Друк. 5000 прим.

Див. під чис. 23.

54. Селецький, Кирило, о: Книга мудрости або життєсного чоловѣка, яке оно пѣсля законѣвъ Божихъ и людскихъ бути повинно. Написавъ. Львів, 1874, 16°, 59+5 стор. Друк. 5000 прим.

55. Справозданє зъ дѣланій „Просвѣты“ вѣдъ часу завязаня товариства — 26. листопада 1868 року до найновѣйшого часу [до 5. мая 1873]. Львів, 1874, 8°, 32 стор. Друк. 1000 прим.

Цей звіт уложив Наталій Вахнянин.

56. Устіянович, Микола: Старий Ефремъ. Оповѣданє для руского народу. Написавъ... Львів, 1874, 16°. 64 стор. Друк. 8000 прим.

57. Федькович, Юрій: Дванацять пѣсней во честь и славу святого отця нашего Николая, мїръ-Ликійского чудотворця Руси и шкѣль патрона. Зложивъ... [2-ге видання], Львів, 1874, 16°, 28+4 стор. Друк. 8000 прим.

Див. також під чис. 37.

58. Федькович, Юрій: Фармазони або: якъ то трицять Срѣбнарѣвскихъ господарѣвъ записало ся чортови и

якъ то они за сѣмъ лѣтъ, сѣмъ мѣсяцѣвъ и сѣмъ недѣль дуже забогатѣли. Красна и правдива повѣсть для розумныхъ господарѣвъ. Написавъ. [2-ге видання], Львів, 1874, 16°, 80 стор. Друк. 5000 прим.

Див. також під чис. 41.

59. [Целевич, Юліян]: Читанка. Передрукъ зъ Календаря выданого Товариствомъ „Просвѣта“ на рѣкъ 1872. Львів, 1874, 16°, 58+2 стор. Друк. 800 прим.

1875.

60. Барвінський, Володимир: Вексель и лихва наша бѣда! Наука про те, якъ наши люде мають ратуватись вѣдъ лихварскихъ рукъ и зъ векслѣвыхъ довѣвъ и якъ можна хоронити наши маетки вѣдъ заклады. Написавъ... (Рускій народный правотаръ). Львів, 1875, 16°, 88 стор. Друк. 8000 прим.

61. Бічай, Иван: Практична наука господарства сельского. Часть II. О управѣ роли. Написавъ... Львів, 1875, 16°, 64 стор. Друк. 2000 прим.

Часть I. — див. під чис. 30; — Часть III — див. під чис. 82.

62. [Иванов, Олександр]: Рассказы про небо и землю. (Пѣсля выданя Кіевского), [Переклав Михайло Комарів]. Львів, 1875, 16°, 64 стор. Друк. 10.000 прим.

63. [Иванов Олександр]: Рассказы про силы природы. Часть I (Пѣсля выданя Кіевского). [Переклав Михайло Комарів]. Львів, 1875, 16°, 61+(3) стор. Друк. 10.000 прим.

64. [Иванов, Олександр]: Рассказы про силы природы. Часть II. (Пѣсля выданя Кіевского). [Переклав Михайло Комарів].

Львів, 1875, 16^о, 57 + (7) стор. Друк. 10.000 прим.

65. Мочник, Франц, Др.: А р и т м е т и к а. Пóсля 12-го видана Д-ра Францiшка Мочника — переложивъ Омелян Дейницькій. Для IV. клясы гiмназiальнои. Львiв, 1875, 8^о, 1 + 91 стор. Друк. 500 прим.

66. Справозданє рóчне зъ дiяльности Тов. „Просвiта“ за часъ вóдъ 15. мая 1874 до 27. мая 1875. Львв, 1875, 8^о, 24 стор. Друк. 2500 прим.

67. Феллекер, Зiгмонд i Лейнис I.: Мiнералогiя для низшихъ клясъ середнихъ шкóль. Зъ нiмецкихъ учебникóвъ З. Феллекера и I. Лейниса перевiвъ на рускiй языкъ М. Полянськiй. Львiв, 1875, 8^о, 1+105+1 стор. + 2 табл. Друк 500 прим.

68. Янота, Евген, Др.: Ч и т а н к а для 3 и 4 клясы шкóль гiмназiальныхъ. Пóсля другого побóльшеного видана для молодежи рускои приладивъ Амбросiй Шанковскiй. Львiв, 1875, 8^о, VII + 256 стор. Друк. 500 прим.

1876.

69. Барвинський, Вол.: Т р и й ц я т ь лiтi твезезости. Оповiданє про те, що треба робити, щобъ стати ся твезезымъ чоловiкомъ. Написавъ. Львiв, 1876, 16^о, 127 + 1 стор. Друк. 4000 прим.

70. Вовчок, Марко: С е с т р а. Оповiданє. Львiв, 1876, 16^о, 32 стор. Друк. 6000 прим.

Див. також пiд чис. 201.

71. Гладилевич, Альфред: Щ о т о т а к е п р о в и з о р i я и я к њ в е д е с я є њ ? (Рускiй Правотарь народный). Львв, 1876, 16^о, 41+(7) стор. Друк. 10.000 прим.

72. Огоновський. Омелян, Др.: Ж и т є Т а р а с а Ш е в ч е н к а.

Читанка для селянъ и мiщанъ. Написавъ... Львiв, 1876, 16^о, 77+(3) стор. Друк. 10.000 прим.

73. О[гоновський], Ом[елян]: О п о в i д а н є с ж и т ю с в я т ы х њ м у ч е н и к ó в њ Б о р и с а и Г л i б а. Львiв, 1876, 16^о, (IV)+51+(9) стор. Друк. 10.000 прим.

74. [Огоновський, Омелян, Др.:] П о в i с т к и для дiтей. Написавъ Омелянъ изъ Григорова. Львiв, 1876, 16^о, 83 + (11) стор. Друк 10.000 прим.

75. Писк, Франц-Осип, Др.: Ф и з и к а для низшихъ клясъ середнихъ шкóль. Сь четвертого поправленого видана нiмецкого „Учебника физики для низшихъ гимназiй“ — Д-ра Францi-Юсифа Писка — перевiвъ на рускiй языкъ — М. Полянськiй. Львiв, 1876, 8^о, II + 313 + 1 стор. Друк. 500 прим.

76. [Свенцицький, Павлин]: Б а й к и. Вѣ науку молодымъ и старымъ зложивъ Павло Свiй. [2-е видання]. Львв, 1876, 16^о, 57+(7) стор. Друк. 4.000 прим.

Див. пiд чис. 52, 216.

77. Справозданє рóчне зъ дiяльности Товариства „Просвiта“. За часъ вóдъ 27. мая 1875 до 15. червня 1876 року. Львiв, 1876, 8^о, 14 стор. Друк. 2000 прим

78. Стефанович Олександр: П i я н ь с т в о, н е щ а с т є и п о г и б е л ь н а р о д а. Пóсля К. Горальчика уложивъ... Львiв, 1876, 8^о, 48 стор. Друк. 5000 прим.

79. Янота, Евген, Др.: Н i м е ц к а г р а м а т и к а для низшихъ клясъ середнихъ шкóль. Пóсля четвертого и пятого видана польского [приладив Амвросiй Шанковський]. Львiв, 1876, 8^о, IV + 162 стор. Друк 500 прим.

1877.

80. [Барвінський, Осип]: Вѣнокъ. Читанка для селянъ и мѣщанъ. Львів, 1877, 16°, 43+(5) стор. Друк. 5.000 прим.

81. [Барвінський, Осип]: Нива. Читанка для нашихъ господарѣвъ и господинь. Львів, 1877, 16°, 60+(4) стор. Друк. 5.000 прим

82. Бічай, Іван: Практична наука господарства сельского. Часть III. О управѣ поодинокихъ рослинъ господарскихъ. Уложивъ... Львів, 1877, 8°, 62+2 стор. Друк. 2.000 прим.

Часть I. — див. під чис. 30; — часть II. — під чис. 61.

83. [Михалевич, М.]: Пасѣка або наука отомъ, що треба знати, ощо постарати ся та якъ, що коли робити, щобы пасѣка все добре вела ся? Написавъ М. М. Львів, 1877, 16°, 69+3 стор. Друк. 5.000 прим.

Див. також під чис. 291.

84. [Романчук, Юліан]: У пропастъ дорога ховзка. Оповѣданє. (Посля Дзержковського) Львів, 1877, 16°, 111+1 стор. Друк. 5.000 прим.

85. Sprawozdane zъ дѣяльности видѣлу Товариства „Просвѣта“ за рѣкъ 1876—1877. Львів, 1877, 8°, 13 стор. Друк. 2000 прим.

1878.

86. Молитвенникъ, Народный рускій — для дѣтей. [1-е видання]. Львів, 1878, 16°, 128 стор. Друк. 5.000 прим.

Зладив — о. Олександр Стефанович. Див. також під чис. 93, 115, 158, 230.

87. Партицький, Омелян: (3 оря. Читанка для селянъ и мѣ-

щанъ. Уложивъ... Львів, 1878, 16°, 63+1 стор. Друк. 5.000 прим.

88. Sprawozdane Товариства „Просвѣта“ за часъ вѣдъ 1. цвѣтня 1877 до 1. цвѣтня 1878 р. Львів, 1878, 4°, 2 стор. Друк. 2000 прим.

89. Т. В. Про житє. Написавъ... Львів, 1878, 16°, 35+1 стор. Друк. 4000 прим.

1879.

90. Заклинський, Роман: Звѣрята шкѣднї и пожиточнї въ господарствѣ. Написавъ... Львів, 1879, 16°, 96+4, стор. Друк. 2000 прим.

Див. також під чис. 207.

91. [Левицький - Нечуй, Іван]: Исторія Руси. Часть I. Рускій князь. Львів, 1879, 16°, 72 стор. Друк. 3000 прим.

Див. також під чис. 92, 96, 110, 126, 180.

92. [Левицький - Нечуй, Іван]: Исторія Руси. Пѣсля Івана Нечуя. II. Напады татарскї и литовскї на Русь. Львів, 1879, 16°, 66 стор. Друк. 3000 прим.

Див. 2-е видання під чис. 91, 96, 110, 126, 212.

93. Молитвенникъ, — Народнїй рускій — для дѣтей. Друге виданє. Львів, 1879, 16°, 128 стор. Друк. 10.000 прим.

Див. також під чис. 86, 115, 158, 230.

94. Пулюй, Іван, Др.: Непропаща сила. Написав... Львів, 1879, 8°, 26 стор. Друк. 300 прим.

95. Sprawozdane центрального видѣлу „Просвѣты“ зъ єго дѣяльности за часъ вѣдъ 21. червня 1878 до 1. вересня 1879 р. Львів, 1879, 8°, 4 стор. Друк. 2000 прим.

1880.

96. Барвінський, Олександр: *Исторія Руси. Часть III. Русь підъ панованемъ Литвы и Польщѣ, аж до сполученя тыхъ державъ підъ володѣнемъ Ягайлонѡвъ. Пѡсля рускихъ и чужихъ историкѡвъ написавъ...* Львѣв, 1880, 16°, 84 + 3 стор. Друк. 3000 прим.

Див. також під чис. 91, 92, 110 і 126.

97. Барвінський, Осип: — *Паша душа въ господарствѣ. Написавъ...* (Практична наука господарства сельского. Часть IV). Львѣв, 1880, 8°, 95 + 1 стор. Друк. 2000 прим.

98. [Дольницький, Антін]: *Надосвѣткахъ. Казки А. Переплиса.* Львѣв, 1880, 16°, 55 + 1 стор. Друк. 2000 прим.

Див. також під ч. 205.

99. Календарь „Просвѣты“ на рѡкъ переступный 1880. [Річник III.]. Львѣв, 1880, 16°, 95 + 1 стор. Друк. 1200 прим.

100. Календарь „Просвѣты“ на рѡкъ звичайный 1881. [Річник IV.]. Уложивъ Василь Лукичъ [Левйцький]. Львѣв, 1880, 16°, IX + (31) + 80 + (20) стор. Друк. 1500 прим.

101. [Негребецький, Иван]: *О корыстномъ ужитю неужиткѡвъ.* Написавъ И. Н. Львѣв, 1880, 16°, 55 стор. Друк. 2000 прим.

102. Тянячкевич, Данило, о.: *Цѣсарь Іосифъ II и народъ рускій. Въ столѣтну памятку вступленя на тронъ австрійскій сего незабугного цѣсаря.* Написавъ... Львѣв, 1880, 16°, 36 стор. Друк. 1200 прим.

1881.

103. Календарь товариства „Просвѣта“ на рѡкъ

звичайный 1882. Зложивъ и впорядкувавъ Василь Лукичъ. *Рочникъ пятаѣ.* Львѣв, 1881, 8°, 82 + 112 + 22 стор. Друк. 1500 прим.

104. Календарь стѣнный на рѡкъ 1882. Львѣв, 1881, folio, 1 стор.

105. [Негребецький Иван]: *Ленъ и коноплѣ, якъ ихъ управляти, щобы не зводили ся вразъ зъ додаткомъ о иншихъ рослинахъ волокнистыхъ* Написавъ И. Н. Львѣв, 1881, 16°, 66 + 2 стор. Друк. 2000 прим.

Див. також під чис. 213.

106. *Справозданє зъ дѣяльности выдѣлу товариства „Просвѣта“ за часъ вѡдъ 1. Вересня 1879 до 31. грудня 1880.* Львѣв, 1881, 8°, 8 стор. Друк. 2000 прим.

107. Целевич, Юліян, Др: *Житє просвѣтителѣвъ въ Славянъ святыхъ рѡвноапостольныхъ Кирила и Методія.* Написавъ... Львѣв, 1881, 16°, 56 стор. Друк. 2000 прим.

Див. також під чис. 221.

108. Шухевич, Володимир: *Веснянка. Читаночка для малыхъ и старыхъ.* Пѡсля російского уложивъ... Львѣв, 1881, 16°, 78 + 2 стор. Друк. 2000 прим.

109. [Шухевич, Володимир]: *Дєшо про здорově а бо якъ треба жити, щобы устеречись хоробы. Зъ додаткомъ: Що робити въ деякихъ наглыхъ випадкахъ хоробы.* Львѣв, 1881, 16°, 47 стор. Друк. 2000 прим.

1882.

110. Барвінський, Олександр: *Исторія Руси. Часть IV. Русь підъ панованемъ Ягайло-*

вого роду аж до підготовлення Люблинської унії. Після руских і чужих істориків написав . . . Львів, 1882, 16^о, 90 стор. Друк. 3.000 прим.

Див. також під ч. 91, 92, 96, 126.

111. Барвінський, Олександр: Поміч власна або „Роби, небоже, то й Богъ поможе!“ Книга о порадах. Часть I. Самуїла Смайльса. Для потреби руского народу обробивъ . . . Львів, 1882, 16^о, 80 стор. Друк. 2000 прим.

112. Барвінський, Осип: Рогата худоба. Написавъ . . . Львів, 1882, 16^о, 109 + 3 стор. Друк. 3.000 прим.

113. Календарь, Илюстрованный товариства „Просвѣта“ на рѣкъ звичайный 1883. Зложивъ и впорядкувавъ Василь Лукичъ. Річник VI. Львів, 1882, 8^о, LXVIII + 112 + 16 стор. Друк. 2000 прим.

114. Квітка, Григорій: Мертвецькій Великдень. Оповѣдане. Львів, 1882, 16^о, 48 стор. Друк. 2000 прим.

115. Молитвенникъ, Народній рускій — для дѣтей. Третє видане. Львів, 1882, 16^о, 127 стор. Друк. 10.000 прим.

Див. під чис. 86, 93, 158, 230.

116. [Огоновський, Омелян, Др.] Оповѣдане про жите святого великомученика и лѣкаря Пантелеймона. Львів, 1882, 16^о, 52 стор. Друк. 2000 прим.

Див. також під чис. 215.

117. Справоздане зъ дѣяльности видѣлу товариства „Просвѣта“ за часъ вѣдъ 1. сѣчня до 31. груд-

ня 1881. Львів, 1882, 8^о, 10 стор. Друк. 2000 прим.

1883.

118. [Барвінський, Олександр]: Веняминъ Франклінъ, яко примѣръ чесного, трудяшого и ошадного чоловіка. Написавъ Подолянинъ. Львів, 1883, 16^о, 27 + (4) стор. Друк. 1.500 прим.

Див. також під чис. 198.

119. [Барвінський, Олександр і Вахнянин, Наталій]: Убоге и богате село. Въ додатку: Зъ вѣдки взялись у насъ корчмы? Львів, 1883, 16^о, 32 стор. Друк. 1.500 прим.

120. Горуцький, Олександр: Кривоприсяга. Повѣсть. Написавъ . . . Львів, 1883, 16^о, 64 стор. Друк. 1.500 прим.

121. Календарь, Илюстрованный Товариства „Просвѣта“ на рѣкъ 1884. Зложивъ и впорядкувавъ Василь Лукичъ. [Левицький]. Річник VII. Львів, 1883, 8^о, LXXV + 1 + 125 + 29 стор. Друк. 3.000 прим.

122. [Михайлишин, К.] Оповѣданя К. Михайлишина. I. Сирота. II. Романъ Наконечный. Львів, 1883, 16^о, 48 стор. Друк. 1.500 прим.

Цю книжку заборонено в Австрії.

123. [Негребецький, Іван і За-клиньський, Роман]: Про живоплоты и лѣсы. Написали И. Н. и Р. З. Львів, 1883, 16^о, 52 стор. Друк. 1.500 прим.

Див. також під чис. 214.

124. [Франко, Іван]: Розмовы въ Добровольській читальни. I. Розмова про грошъ и скарбы. Списавъ Миронъ.*** Львів, 1883, 16^о, 64 стор. Друк. 1.500 прим, (Далі буде).

Кожна Читальня „Просвіти“ повинна постійно передплачувати: „МОЛОДУ УКРАЇНУ“ ілюстрований місячник для старшої молодіжи і „СВІТ ДИТИНИ“ багато ілюстрований місячник для малих дітей. Оба ці журнали повинні найти собі як найбільшу кількість читачів, бо містять дуже багато цікавих оповідань, казок, наукових розвідок, а ще більше образків. Річна передплата на „МОЛОДУ УКРАЇНУ“ вносить 12 зол., на „СВІТ ДИТИНИ“ 6 зол. і мусить бути заплачена при замовленню з гори за цілий рік. — Замовлення і гроші на передплату посилайте на таку адресу: Накладня Михайла Таранька, Львів, вул. Зіморовича ч. 3. (Чековеkonto в П. К. О. № 151.285.)

КОЖНА ЧИТАЛЬНЯ „ПРОСВІТИ“ мусить негайно передплатити щомісячний ілюстрований господарський часопис

„СІЛЬСЬКИЙ СВІТ“

Передплата з пересилкою вносить 8 зол.

Адреса: „Сільський Світ“, Львів, вулиця Бляхарська ч. 9.

Єдиний український пасічницький часопис „Українське пасічництво“ Рік видання IX. Щомісячний ілюстрований часопис поступ. пасічництва. Передплата з пересилкою вносить: на рік 8 зол., на пів року 4 зол., на 3 місяці 2 зол., окреме число коштує 70 сот. Передплату можна вислати звичайним переказом або чеком на ПКО. в Варшаві на ч. 80.487. — Адреса Редакції: **Львів, вул. Бляхарська ч. 9.**

ЦІКАВІ ОПОВІДАННЯ

виходять гарними книжечками що місяця
на трівкім добрім папері з ілюстраціями (сбразками).

ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ:

1. Кн. Свята керниця. Пригоди братчика і сестрички між Індіями в середущій Америці (вичерпане).
2. „ У султана в неволі. Події хлопчика в неволі бісурменській (вичерпане).
3. „ Жертва дитини. Про дівчинку та її родичів.
4. „ В печері пустинника. (Часть I.)
5. „ В печері пустинника. (Часть II.)
6. „ На філях моря.
7. „ Український Йов. (Часть I.)
8. „ Український Йов (Часть II.)
9. „ На темних стежках (Часть I.)
10. „ На темних стежках (Часть II.)
11. „ В підземеллях Риму.
12. „ В копальнях Сардинії.
13. „ В огні і крові.

Серія продовжується.

У Великоднім часі (від 10. квітня) відступається всі ті і інші видання Марійського Тов-а по знижених цінах.

Замовлення: **Мар. Т-во Молоді, Львів, вул. Коперника ч. 36.**

Користайте всі зі щасливої нагоди!

Б 302986

Хто ще не передплатує

„СВІТ“

одинокий у нас багато ілюстрований двотижневий журнал —

для всіх,

нехай спішиться з передплатою!

До дня 1. червня вийшло п'ять чисел, кожде по 16 сторін друку, крім кольорової окладинки. — **114 ілюстрацій і рисунків!** — Крім цього до кожного числа додається безплатно **аркуш повістєвого додатку.**

Передплата, як на наші відносини, дуже низька, бо на квартал виносить всього 4 зол. 50 сот., на піврік 9 зол., для Америки й інших країв 2 долари на піврік.

Адреса:

„СВІТ“, у Львові, вул. Руська ч. 3.
(„Swit“, Lwiw (Lemberg), Руська 3.)

Гроші можна посилати переказом або в поручених листах.

Жадайте оказових чисел!

Кожда Читальня і кожда освітна та кооперативна установа повинні передплатувати:

- 1. НАРОДНЮ ПРОСВІТУ.** Урядовий і фаховий орган Т-ва „Просвіта“. Виходить 10 разів у рік. Передплата виносить 4 золоті на рік.
- 2. БІБЛІОТЕЧНИЙ ПОРАДНИК.** Передплата річна 2 зол.
- 3. АМАТОРСЬКИЙ ТЕАТР.** Передплата річна 2 зол.

Передплату звертати на адресу:

Т-ВО „ПРОСВІТА“ — ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10/11.

Купуйте!

Купуйте!

„Українське письменство“

ТВОРИ УКРАЇНСЬКИХ КЛЯСИКІВ

в 24-ох томах, в півполотняній і люксовій оправі:

М. Вовчка І. т.

І. Воробкевича І. II. III. т.

Глібова-Климкевича І. т.

Квітки-Основ'яненка І. II. т.

Куліша І. I—VI тт.

Метлинського-Костомарова І. т.

С. Руданського І. II. III. т.

Стороженка І. т.

Устияновича-Могильницького І. т.

Федьковича І. т.

Щашкевича-Головацького І. т.

Т. Шевченка І. II. т.

Ціна кожного тому в півполотняній оправі 5 зол.,
в люксовій 6 зол.

Товариство „ПРОСВІТА“

Львів, Ринок ч. 10.